Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Barraca de l'hort d'en Mariano Sellarés

Rellinars

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	Avinguda del Solei, s/n
Alçada:	345

Coordenades:

Latitud:	41.6315
Longitud:	1.90947
UTM Est (X):	409165
UTM Nord (Y):	4609438

Classificació

Número de fitxa	08179 - 162
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Popular Contemporani Modern
Segle	XVIII-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Les pedres que conformen la corona exterior van desprenent-se i sense restauració acabarà per enfonsar-se. El seu propietari la vol restaurar.
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés	Difícil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	08178A008000670000OO
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa:	ds., 02/03/2019 - 01:00

Descripció

Barraca de pedra seca situada a les hortes d'en Mariano Sellarés, per sota Cal Feliu, entre l'avinguda del Solei i el torrent de l'Alzina. Està dins d'una finca vallada i cal permís del propietari per accedir-hi.
Es tracta d'una construcció aïllada situada al final de la feixa. És de planta circular de dos metres de diàmetre interior. Està feta de pedra irregular i falcada amb pedres més petites. La pedra més gran està situada en el basament, en els muntants i a la llinda. La porta d'accés, amb els muntants lleugerament inclinats està orientada al sud, mesura 1,20 m d'alçada per 0,55 m d'amplada màxima. Els murs, en aquest indret tenen un gruix de 0,55 m tot i que la corona per la seva part posterior és molt més gruixuda, mesura 0,70 m. La coberta és de volta per aproximació de filades amb una llosa de tancament central. L'alçada màxima interior és de 2,80 m. A l'exterior, conserva una part del voladís, que mesura des del terra 1,80 m. El recobriment exterior de la coberta s'està perdent a mida que les pedres de la corona es desprenen de l'estructura. A l'interior, al davant mateix de la porta, hi ha un cocó arran de terra que mesura 0,35 m d'amplada per 0,50 m d'alçada per 0,55 m de fons. Té dues espitlleres orientades a l'est i a l'oest respectivament.

Observacions:

Barraca inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca, amb el codi número 6334.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterrassar el terreny i també en tines.
Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.
La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de

residència.

Bibliografia

PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.
RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.
RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.
SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.
SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.
SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.
SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

